

Havbotnurin og botnløgin kring Føroyar verða kannað

Danska rannsóknarskipið DANA ger seismiskar kanningar

Danska rannsóknarskipið DANA ger í hesum døgum seismiskar kanningar av havbotninum kring Føroyar. Hetta verður gjørt sum lið í einum kanningararbeiði, ið byrjaði fyrri skjótt 10 árum síðani.

Endamálið við kanningunum er at fáa størri vitan um føroysku undirgrundina og havbotninuttan um Føroyar.

Tað var aftaná, at kanningarar av jarðfrøðini á landi — hvussu tey ymsu løgin eru uppbygd, og hvat tey eru gjørd av — vóru lidnar, at landsstýrið ynskti at kanningar eini vórðu gjørdar av havbotninum kring Føroyar og løgunum undir havbotninum.

Byrjaði fyrst í 70-unum

Hetta kanningararbeiðið byrjaði fyrst í 70-unum. Síðani tá hava Danmarks Geologiske Undersøgelser saman við Jarðfrøðissavnum í Føroyum arbeitt saman við hesum kanningum. Kanningararnar, sum nú eru um at vera loknar, hava trí endamál:

- 1) At gera eitt kort yvir havbotnin kring Føroyar út til 200 metra kurvuna,
- 2) At fáa vitan til vega um grótløgin á havbotninum og

- 3) At finna ísmarkið uttan um Føroyar.

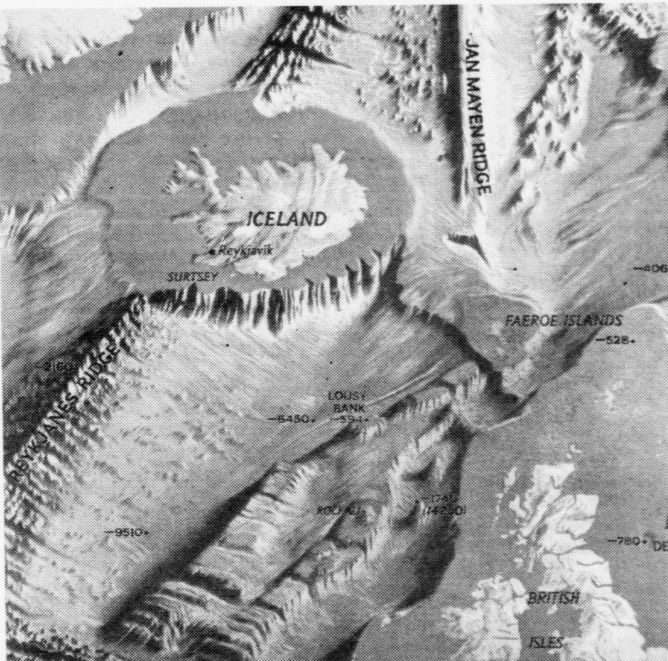
Áhugaverð úrslit

Kanningarnar hava givið áhugaverð úrslit. M.a. er eitt kort gjørt yvir allan havbotnin út á 200 metra dýpi. Harumframt eru fimm greinar um kanningararnar almannakunn-gjörðar í Fróðskaparriti, umframt at føroyingurin Regin Waagstein hevur skrivað licentiatritgerð um grótløgin, ið finnast á havbotninum.

Spreingingar gjøgnum botnløgin

Í løtuni verður so seinasti partur av kanningunum greiddur úr hondum. Hetta eru sonevndar seismiskar kanningar. T.v.s. at teir frá rannsóknarskipinum DANU gera sterkar spreingingar, sum fáa ristingar at ganga gjøgnum botnløgin. Við hesum royndum fáa teir umboð á DANU týðandi upplýsingar um løgin undir havbotninum. Endamálið við hesum royndum er at fáa meira at vita um grótløgin á botninum og hvussu langt basaltið rekkur út um Føroyar.

Ætlanin er at DANA skal halda fram við kann-

Hesa tekningina hevur amerikanska tíðarritið «National Geographic Magazine» gjørt. Hon visur havbotnin og londini framvið Atlantshavi. Vit siggja Íslandsryggin millum Føroyar og Ísland, vestan fyrri siggja vit Føroya Banka, Baybanka og Lúsabanka og millum Føroyar og Hetland liggur Hetlandsrennan. Kanningarnar við Danu fevna um ein part av hesum øki, men stórir partur er enn ókannaður

ingunum undir Føroyum allan juli mánaða. Tá fer skipið viðari til Eysturgrønlands

Endaligt úrslit um tvey ár

Við Danu undir Føroyum eru 20 mans. Teirra millum eru jarðfrøðingurin Regin Waagstein og geofysikarin Peder Hedebo Nielsen. Hedebo Nielsen starvaðist nøkur ár herfyri sum lærari á studentaskúlanum í Hoydølum.

Tað fer helst at taka eitt til tvey ár, aðrenn vit hava øll úrslitini frá kanningunum av havbotninum kring Føroyar.

Stór øki ókannað

Nú hetta kanningararbeiðið er um at vera liðugt, liggja tað enn stór øki rundan um Føroyar bæði innan fyrri 200 fjórðingamarkið og uttanfyri, sum ongantið eru nágreiniliga kannað.

Vit spurdu tí Jóannes Rasmussen, jarðfrøðing, um ætlanin er at halda fram við kanningunum á øðrum leiðum longri úti. Til tað sigur hann, at hetta er ein spurningur, sum politikararnir mugu taka støðu til. Men hann leggur afturat, at tað er greitt, at vit enn hava litla vitan um stór øki, sum tað hevði verið áhugavert at kanna.

Ikki oljurannsóknir

Uppá fyrispurning um kanningarar av havbotninum kring Føroyar kunnu siga okkum um olja finst ella ikki, sigur Jóannes Rasmussen, at talan hevur ongantið verið um oljurannsóknir. Men hann heldur kortini, at tað ikki er heilt óhugsandi, at olja finst millum Føroyar og Hetland, út í móti Hetlandsrennuni. Men sum sagt: hesi øki eru ikki kannað enn.

Stóran týdning

— Hvønn týdning hava tá allar kanningararnar, sum eru gjørdar higartil. Tað er greitt, at við størri vitan um havbotnin innan fyrri okkara egna 200 fjórðinga mark vilja vit standa okkum nógv betri í samráðingum við aðrar um rættindir til ríkidømi á hesum økjum. Eisini kunnu kanningararnar koma at hava týdning fyrri fiskirannsóknir, og vit fáa kunnleika til møgulig nýggj ráevni á havbotninum; sigur jarðfrøðingurin Jóannes Rasmussen at enda.

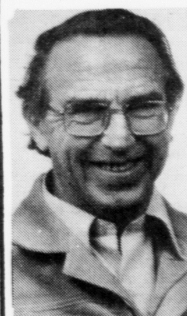
trý á gøtuni

Eiga vit at fara at leita eftir olju undir Føroyum?

Hjalmar Djurhuus, stjóri:

— Hetta er eitt somikið týðningarmikið mál, at vit eiga ikki at loypa fram av, men um vit fara í gongd, so skula vit vita, hvat vit gera.

Erlendur Patursson, løftingsmaður:

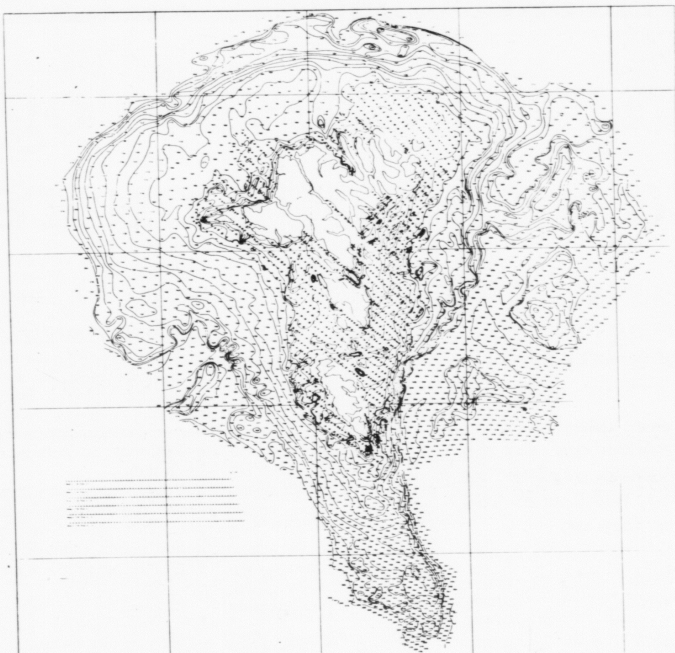
— Danir hava tikið rættin til undirgrundina frá okkum, so hann mega vit fáa fyrst.

Men vit nýstast ikki at skunda okkum við oljuni, tí um hon er her, so fer hon ongan veg.

Pauliur Andreasen, lærari:

— Tá nú so nógv tosa um oljutrot, hevði tað kanska ikki verið burtur við at roynt, men hetta má gerast undir strongum eftirliti, so tað ikki verður talan um oljudálking.

Kortið yvir havbotnin kring Føroyar út á 200 metra kurvuna